MIELIPIDE

Juha Sipilä on puhunut uuden kokeiluyhteiskunnan puolesta. No nyt olisi oikeasti aika kokeilla hajautetun energiatuotannon voimaa. **TIMO KAUNISTO**

LUKIJALTA

Soklin kaivos on aivan lainvastainen

Yara Oy:n Soklin kaivoshanke on usean lain vastainen – esimerkiksi vesilain, Euroopn unionin vesipuitedirektiivin ja poronhoitolain – mutta se kuuluu kokonaisuudessaan myös EU:n direktiivin 2013/59/Euratom piiriin.

Hakija tosin yrittää Talvivaara-tekniikalla kieltää radioaktiivisuusongelman väittämällä, ettei aio louhia eikä rikastaa niobiummalmeja kuten uraania.

Vesilaeilla pyritään yhteisön vesiympäristön säilyttämiseen ja parantamiseen. Sokli-hanke tuhoaisi nyt vedenlaadultaan parhaaseen ja harvinaiseen, pristine-luokkaan kuuluvan itäisen Kemijoen vesistön.

Hanke muokkaisi voimallisesti Itä-Lapin vesistöjä;

> Sokli-hanke tuhoaisi vedenlaadultaan parhaaseen luokkaan kuuluvan itäisen Kemijoen vesistön.

kääntäisi joen suunnan, tuhoaisi Yara Oy:n mukaan 28 lähdettä, rehevöittäisi Kemi- ja Nuorttijokea, tuhoaisi Itä-Lapin erämaa-alueen, Nuortin alkuperäisen taimenkannan, poronhoito- ja urheilukalastusmahdollisuudet.

Ympäristön muu oikeutettu käyttö ja muut elinkeinot, kuten kasvava Lapin matkailu loppuisivat ikuisiksi ajoiksi.

Eikö vesilaki koskekaan vesistöjen raivauksia silloin, kun kyseessä on suuri toimija ja erittäin huomattava haitallinen muutos vesistössä ja pohjavedessä satojen kilometrien pituudelta Itä-Lapista aina Pohjanlahteen asti?

Soklissa ja Talvivaarassa ovat maamme suurimmat, Kansainvälisen atomienergiajärjestön IAEA:n listoilla vuosikymmeniä olleet uraanivarannot. Radioaktiivisuuden leviäminen ympäristöön on mahdotonta estää. Muun muassa New Yorkin Blacksmith-instituutin arvion mukaan noin 85 prosenttia alkuperäisestä radioaktiivisuudesta jää kaivospaikalle ja leviää tuuli- ja vesieroosiossa.

Radioaktiiviset hajoamisaineet jäävät kaivospaikalle, vaikka itse uraania saataisiin kerättyä. Talvivaaran ympäristössä on jo kymmenien kilometrien säteellä raskasmetallilaskeumaa sammalissa.

EU:n aiemmat uraanikaivokset on suljettu muun muassa ympäristöongelmien takia, joten harvaanasutut alueemme ovat suuressa vaarassa eikä uraanin hyödyntämättä jättämiseen todellakaan ole syytä uskoa.

Alue on Suomen suurimman, Kemi-Sompion paliskunnan kannalta oleellisen tärkeä, eikä korvaavaa aluetta enää löydy Lapista. Mikäli poronliha saa radioaktiivisen imagon, voidaan sanoa hyvästit myös suomalaisen puhtaan ruuan käsitteelle ja gourmet-ruualle.

Säteilyturvakeskuksen raportti (31.5.2010) kertoo tällaiset uraani 238- ja thorium-pitoisuudet (becquerel/kilogramma): Siilinjärvi 10, 10, Sokli 100–1 000, 200–1 700, Sokli (niobimalmi) 1 000, 4 000. Soklissa Yara aikoo tuottaa lannoitetta.

EU:lle on tehty pyyntö (yli 500 allekirjoittajaa eri maista) saada radioaktiivisuutta lannoitteessa säätelevä direktiivi. Vastauksen mukaan ympäristön ja Kemijoen vesistön saastumisvaaran takia Sokli-hanke kokonaisuudessaan kuuluu EU:n direktiivin 2013/59/Euratom piiriin. Myös vesi- ja ympäristölakeja on noudatettava.

Kaivoshanke loukkaa erittäin suuressa määrin yleistä ja yksityistä etua. Sinetöidäkseen jo nyt kaivoksen saamisen Yara hakee lupaa aloittaa valmistelevia toimenpiteitä jo ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemista käyttämällä takuusummaa.

Lupaa ei tule myöntää, rahalla ei voida palauttaa tuhottuja luonnonarvoja eikä hävitettyjä porojen laidunmaita.

Kansalaisten muistutuksilla tulee olla mahdollisuus vaikuttaa asian käsittelyyn, muutenhan kyse on vain näennäisvaikuttamisesta, joka vie uskon siihen, että maamme on oikeusvaltio.

Marjatta Näätänen
fil. tri, dosentti
Helsinki

VIERASKOLUMNI

Ydinvoimaa, vaikka väkisin

Energiateollisuuden toimari Juha Naukkarinen näytti teeveessä murheelliselta mieheltä. Kyllähän ydinvoima kuitenkin on lopulta hyvin kannattava sähköntuotantomuoto, oli uutisten loppuun leikattu lausunto.

Se jäikin erityisesti mieleen, sillä samassa jutussa ruotsalainen asiantuntija liiskaa kaikkien Suomeen rakenteilla tai suunnitteilla olevien ydinmyllyjen kannattavuuden. Taustalla oli Teollisuuden Voiman päätös jättää Olkiluoto nelonen – ainakin tässä vaiheessa – toteuttamatta.

TVO:n päätös tuskin oli kenelläkään yllätys. Sillä on riesanaan ainakin kuusi vuotta myöhässä oleva, maailman ydinvoimarakentamisen ykköslimbo, arevalainen Olkiluoto kolmonen. Kohta kymmentä miljardia hipova rahareikä voi vetää mukaansa sekä rakentajan että rakennuttajan. Myllyä kyllä lopulta nousee ja saattaa jonain päivänä tuottaa reippaasti sähköäkin.

Eniten on kyse kuitenkin energiatuotannon käännekohdasta. Kun keskustavetoinen hallitus Mauri Pekkarisen johdolla esitti kahden uuden suurmyllyn luvittamista 2010, kuviteltiin sekä sähkön hinnan että tarpeen yhä nousevan. Sähkönkulutuksen piti nousta reilusti yli sadan terawattitunnin vuodessa.'

Samassa tohinassa ajatus oli rakentaa kapasiteettia myös vientimarkkinoita varten ja vahvistaa sähköverkkoja Baltian suuntaan.

Toisin on käynyt, osin sattumalta. Paperin kysynnän romahdus leikkasi teollisuuden laskelmat lisäsähköstä ja sähkön hajautettu tuotanto tuulella, vedellä ja auringollakin on yllättänyt monet. Sähkö on ollut halvempaa kuin piti. Eduskunta teki päätöksensä kahdesta uudesta toimiluvasta vanhojen ja vedätettyjen tietojen perusteella.

Fukushiman ydinkatastrofistakaan ala ei selvinnyt kuivin jaloin. Japanissa yhteiskunnan lasku onnettomuudesta lähentelee sataa miljardia dollaria. On selvää, että mikään vakuutusinstanssi ei lähde turvaamaan tällaisia riskejä eikä Suomenkaan veronmaksajien ymmärrys riitä avoimeen vekseliin energiavaltaiselle teollisuudelle.

Jäljelle jäikin sitten enää poliittinen intressi. Sitä edustaa aidoimmillaan venäläinen Rosatom, joka on vahvasti tulollaan ainoaan uuteen hankkeeseemme Fennovoimaan. Silti enemmistö eduskunnasta arvioi, että patriootti ostaa aina Putinilta.

Tuleva pääministeri Juha Sipilä on monessa asiassa korostanut keskustalaisia juuria ja arvoja. Nyt olisi aika vihdoin saattaa voimaan vuoden 1980 Turun puoluekokouksen päätös, jossa ydinvoimalle sanottiin kiitos ei. Tuo päätöshän vesittyi pikaisesti kun vastavalittu puheenjohtaja Paavo Väyrynen totesi, ettei hätäinen päätös koske ydinvoiman tutkimusta ja suunnittelua. Tämä muuttui – kuten tiedämme – varsin nopeasti ydinvoiman rakentamiseksi.

Sipilä on puhunut uuden kokeiluyhteiskunnan puolesta. No nyt olisi oikeasti aika kokeilla hajautetun energiatuotannon voimaa. Uhkaamme pudota kyydistä alueella, jonka piti olla kärkiosaamistamme. Sopeutumista uuteen aikaan helpottaa sekin, että energiaylijäämäisiä sellutehtaita tai biojalostamoja on suunnitteilla jo ainakin kolme uutta.

Ydinvoimasta ei päästä eroon vielä vuosikymmeniin. Väkisin sitä ei kannata paisuttaa tulevaisuutemme kustannuksella.

Olisi vihdoin vihreän tiikerinloikan aika.

TIMO KAUNISTO
on alastarolainen talonpoika

timo.kaunisto63@gmail.com

Ota kantaa tekstiviestillä

Säästökohde

Väkeä ulos elykeskuksista, mavista ja evirasta, koska viljelijät vähenevät. **Järki käyttöön**

Kiintiömaito

Miten kiintiömaito jäljitetään tiloille asti? Miten kuluttaja voi olla varma, missä maito on tuotettu? Alkuperäinen tuottaja esiin. **Ei nimimerkkiä**

Kalastusmaksu

Osakaskunnan verkkomerkit kyllä maksan, mutta herrankekkulien karhuiluja en. Pyydän, minkä pyydän. Kotitarpeeksi kalaa. **Säkjärveltä**

Lihatalot

En usko, että lihatalojen yhdistyminen nostaisi tilityshintaa. Maitopuolellakin tällä hetkellä Valio on huonoin tilittäjä. **Kilpailu piristää**

Peili

Suomen perheen taloutta ei saa kuntoon Sipilä, ei Soini, ei Stubb, ei hallitus eikä eduskunta, vaan kuningas. Kuningaskuluttaja. **Inspehtoori**

Vaalikone

HS vaalikoneen mukaan 100 prosenttia punavihreästä oppositiosta (pl. KD) on sitä mieltä, että koti, uskonto ja isänmaa muodostavat huonon arvopohjan elämään. **Arvotonta**

Pakotteet

Onko Venäjän pakotteilla mitään tekemistä sen kanssa, että Suomen vienti ei vedä ja bruttokansantuote ei kasva? Velka kasvaa kuitenkin. **Ei nimimerkkiä**

Kirjoita napakasti

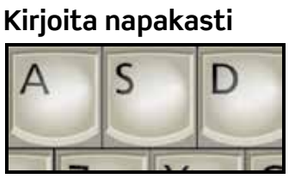

■ Maaseudun Tulevaisuuden Lukijalta-sivu on yksi lehden luetuimmista osastoista. Sivulla käydään vilkasta mielipiteidenvaihtoa monista tärkeistä ja ajankohtaisista aiheista.

■ Kaikkia tarjottuja kirjoituksia ei pystytä julkaisemaan. Uuden näkökulman löytäminen ja aiheen ajankohtaisuus johtavat useimmiten kirjoituksen julkaisuun. Samoin kirjoittajan esiintyminen omalla nimellään nimimerkin sijasta.

■ Hyvä mielipidekirjoitus on tiivis ja napakka kannanotto MT:n lukijoille tärkeään aiheeseen. Se kannattaa rajata pituudeltaan alle 2 000 merkkiin.

■ Tämän kirjoituksen pituus on 590 merkkiä.

Toimitus

LUKIJAN KUVA

JAANA MÄKELÄ

Kannattaakin pitää silmällä

Metsäpeura kuoli Suomessa liiallisen metsästyksen vuoksi sukupuuttoon 1800-luvulla, mutta se levisi maahan uudelleen Vienan-Karjalasta. Vielä jokin aika sitten laji oli uhanalainen, mutta nykyisin se luokitellaan silmälläpidettäväksi. Komeaa eläintä kannattaakin pitää silmällä. Tämä metsäpeurayksilö tavattiin viime keskiviikkona Ullavalla Keski-Pohjanmaalla. Peuran kuvannut Jaana Mäkelä arvioi, että eläimellä on karvanlähtö meneillään.

Kyläkouluja olisi syytä lisätä

Jyväskyläläinen emerita professori Eira Korpinen kirjoitti Ilkassa (13.5.) miten lähi- ja kyläkoulu on sijoitus ja pääoman tuottaja.

Hän toteaa kyseen olevan siitä, nähdäänkö koulutus sijoituksena vai menoeränä? Säästetäänkö edelleen pienimpien lasten opetuksesta?

2000-luvulla on lakkautettu joka vuosi yli sata peruskoulua. Kouluverkko on jo niin harva, että lasten sivistykselliset perusoikeudet ovat uhattuina. Lisäksi koulumatkat pitenevät pitenemistään.

Edelleen Korpinen toteaa, miten kyläkouluissa vanhempien yhteistyöllä ja kylän asukkaiden talkootyöllä on huomattava taloudellinen merkitys. Se voidaan realisoida esimerkiksi kunnan kanssa tehtävissä palvelusopimuksissa.

Itse aloitin koulunkäynnin Afrikassa viisivuotiaana. Kotimme sijaitsi maaseudulla vuorten ympäröimässä laaksossa, jossa silloin asui vain parikymmentä valkoista farmaria.

Näiden lasten koulutus oli järjestetty siten, että erään farmarin vaimo piti terassillaan alakoulua 5–9-vuotiaille lapsille, joita oli yleensä noin tusina. Kymmenvuotiaina lapset siirtyivät lähimmän kaupungin sisäoppilaitokseen.

Perheemme palattua Suomeen minut huonosti suomea puhuvana sijoitettiin kansakoulun kolmannelle luokalle. Mielenkiintoista oli miten kansakoulun kolmannen ja neljännen luokkien laskento, historia, maantieto ja kasvi- ja eläinoppi olivat jo tuttuja.

Mielestäni vielä tänäkin päivänä voitaisiin poikkeustapauksissa perustaa vähäväkisille syrjäkylille muutaman lapsen kyläkouluja.

Yrjö Saraste
Helsinki

Ei petokorvauksia eläintiloille

Henrik Schäferin (MT 13.5.) haastatteleman eläintuottaja Prihdin haastattelu Punkalaitumella lampaita tappaneesta ilveksestä osoittaa eläintuhojen korvaussysteemin olevan vinoutunut.

Eläintuottaja ei ensin laiskuuttaan viitsinyt ajaa eläimiä yöksi sisälle, sitä ennen löi laimin petoaidan rakentamisen (johon valtio olisi jopa antanut tukea!), eikä jäänyt myöskään yöksi laumaansa vartioimaan, kuten ison kirjan hyvä paimen. Nyt eläintuottaja toivoo silmänsä sinisenä valtion maksavan viulut, kun pieni paha villieläin tappoi toisia eläimiä, ja odottaa kieli pitkällä tappolupaa ilveksen kaatamiseksi.

Mitäpä jos eläintuottaja onkin tässä tarkoituksella uhrannut lampaansa pienelle pahalle villieläimelle päästäkseen tupsukorvajahtiin?

Voisi ajatella että 20 lammasta on vielä kohtuullisen halpa hinta ilveksen taljasta takan viereen, etenkin jos näin ainakin saa sen tappoluvan.

Merkillistä tässä on, että hommasta tuleekin erittäin kannattava sen ansiosta jos valtio vielä maksaa eläintuottajalle korvauksen menetetyistä tuotantoeläimistä.

Haastatellun eläintuottajan toimintatapa herättää minussa syvää vastenmielisyyttä. Paitsi että nykyinen poikkeuslupakäytäntö on aivan riittävä, valtion talousahdingossa myös eläintuhojen korvaussääntöjä tulisi kiristää niin, etteivät hunsvottimaisesti käyttäytyvät eläintuottajat saa penniäkään valtion kirstusta.

Jaakko Väisänen
Janakkala

Aiheesta lisää takasivulla

Ville Niinistö kiukuttelee turhaan

Onnittelut Ville Niinistölle ja vihreille vaalivoitosta: vaalituloksen perusteella saitte 15 paikkaa eduskunnassa, jossa on 200 kansan valtuuttamaa edustajaa käyttämässä heille kuuluvaa edustuksellista poliittista lainsäädäntövaltaa.

Politiikka on yhteisten asioiden hoitoa, johon liittyy valtaa ja vastuuta tehdä koko kansakuntaaa koskevia päätöksiä. Nyt tätä hoitavat ne, jotka voittivat vaalit.

Ville Niinistö, toimit kuin kiukutteleva pikku lapsi, jolta on otettu vallan välineet pois.

Koko fyysinen olemuksesi ja sananvalintasi todistavat tätä. Et voi omia itsellesi ja puolueesi kannattajille inhimillisyyttä, luonnonvaroja, kestävää kehitystä, reiluutta, solidaarisuutta, et liberalismia etkä edes kirkasta ääntä.

Vastuullinen toimija, joka on mistä tahansa puolueesta, ymmärtää kiljumatta ympäristön ja luonnon monimuotoisuuden arvon. Varsinkin ne, jotka lukevat Maaseudun Tulevaisuutta.

Jokainen suomalainen talonpoika on oivaltanut jo vuosisatojen ajan elinkeinonsa perustan. Se on nöyrä luonnon kunnioittaminen ja sen kylvön korjaamien, jonka luoja suo.

Äksy, nokkava ja saneleva argumentointi, joka on tyypillistä teille vihreille cityteknokraateille, ei kuulu meidän maalaisten työkalupakkiin. Me elämme maalaiselämän ja teemme työmme!

Kaikenlaisten huolestuttavien uhkakuvien nostattaminen ei ole vastuullista eikä osaavan ja arvovaltaisen kansanedustajan arvolle sopivaa. Uusi hallitus ei ole edes vielä aloittanut.

Olitte itse hallituksessa ja jätitte leikin kesken. Voitte tyytyä istumaan hiekkalaatikon ulkopuolella ja lapioimaan rauhallisesti santaa kasasta toiseen.

Ystävällisesti tervehtien

Kaija Keränen
vilja- ja sikatilan emäntä, FM
työnsä tehnyt lukion lehtori

Moni tutkija selvittää merimetson vaikutuksia

Maria Saarinen ottaa Maaseudun Tulevaisuudessa (13.5.) kantaa Luonnonvarakeskuksen (Luke) merimetsotutkimukseen.

Luonnonvarakeskuksessa ei ole nimettyä merimetsotutkijaa, vaan useampi tutkija tekee työtä, jota hyödynnetään arvioitaessa merimetson vaikutuksia kalatalouteen ja kalakantoihin.

Tutkimuksen menetelmät ja tutkijoiden näkökulmat voivat kuitenkin olla eriäviä. Kaikilla tutkijoilla on myös yhtäläinen mahdollisuus ja jopa velvollisuus osallistua tutkimusaiheestaan käytävään julkiseen keskusteluun.

Johanna Torkkel
viestintäjohtaja
Luonnonvarakeskus

VERKOSSA SANOTTUA

Voit kommentoida juttua osoitteessa *facebook.com/maaseuduntulevaisuus.fi* tai *maaseuduntulevaisuus.fi*

Kovaa puhetta tilojen taloudesta

Perjantaina MT:ssä julkaistu Nordean asiantuntijajohtajan **Timo Jaakkolan** haastattelu poiki Facebookissa vilkkaan keskustelun maatilojen investoinneista. Jaakkolan sanoma on, että maatalouden harjoittaminen on yrittäjyyttä, jossa tarvitaan liikkeenjohdollista osaamista.

”Nämä on siinä mielessä masentavia juttuja, että niissä paljastuu kuten sadussakin, ettei keisarilla olekaan vaateita. Sokeasti uskotaan työnteon onneen ja kannattavuuteen. Mutta jos tuotantokustannukset ovat korkeampia kuin markkinahinnat. Ei määräkään auta. Se vain lisää tappiota”, pohdiskeli **Jussi Talvitie**.

”Sitten aletaan huutaa tukia lisää ja moititaan kauppoja halpuutuksesta. Ilmeisesti suomalainen viljelijä olisi onnellisimmillaan kolhoosi- ja suunnitelmataloudessa. Toverille kerrottaisiin paljonko tuotetaan ja mihin hintaan.”

Jaakkola kritisoi MT:n haastattelussa muun muassa neuvojia, jotka eivät investointien kannattavuuslaskelmia tehdessään mieti riittävästi viljelijän jaksamista.

Hanne Hurskaisen mukaan monella viljelijällä on ”palava halu saada se navetta”, eikä sitä mikään järkipuhe tai laskelma sammuta.

”Helppo on vaihtaa laskelman tekijää, jos ei lopputulos miellytä.”

”Työmäärästä ja vapaa-ajasta kun keskustelet tuloksen analysoinnin yhteydessä, saat vastaukseksi lähes poikkeuksetta sen, ettei mitään voi muuttaa, tilanpidon työmäärää ei voi vähentää jne.”

Toimi Kukkonen heitti keskustelijoille kysymyksen, onko perheestä tullut maatalouden menestyvän yritystoiminnan kehittämiseen liian pieni yksikkö.

Useimmat totesivat tähän, että näin ei ole.

”Mun mielestä ei. Mutta nimenomaan toiminnan pitää kehittyä. Ja järkeistyä”, arvioi **Janne Matias Autio**.

”Ei ole, mutta jos kolhoosi tai amerikkalainen ranch on ihanne, niin siitä vaan”, totesi **Helena Kukkamo**.

”Koneellistamisen myötä, esim. täällä Ruotsissa tanskalaiset ja hollantilaiset, jotka ovat hankkineet lypsykarjatiloja, hoitavat 90 lehmän karjan kahdestaan, isäntä ja emäntä”, kertoi **Asko Matikainen**.

”Riittääkö perheellä osaamista, varallisuutta kehittää esim. lannan käsittelyä paremmin pellolle sopivaksi”, Kukkonen pohti itse, ja totesi, että kannattaa olla avoin erilaisille ratkaisuille.

”Valtion ei tietysti kannata tukea huonosti toimivia tuotantomalleja.”

”Nyt oli kerrassaan mainio artikkeli: täyttä asiaa alusta loppuun. Kiitos Jaakkolalle ja jutun toimittajalle”, totesi **Maija Kylmänen**.

Hanne Hurskainen päätti oman kommenttinsa toiveeseen Timo Jaakkolalle: ”Jaakkolan soisi pitävän vaikka blogia, koska hänen kirjoituksensa herättää positiivista vastaanottoa.”

JUHANI REKU